

fæller bestemt gjort gældende, at vi udøvede et forfærdeligt Tryk paa politisk anderledes tænkende, at vi tyranniserede dem og tvang dem til at stemme saaledes, som vi ønskede, de skulde stemme, og at de ulykkelige Mennesker ikke turde stemme paa anden Maade, end vi ønskede, de skulde gøre. Vi have dog haft det mærkværdige Tilfælde, at da vi for vort Bedkommende tilraadede dem, der ønskede saa meget over, at Arbejdernes Førere og Ledere øvede Tyranni gennem Foreningerne, at indføre hemmelig Afstemning, havde de ikke noget som helst tilovers for hemmelig Afstemning, som dog kunde afstafte dette afskyelige Tyranni og Tryk paa Bælgerne. Man fraraadede det tværtimod stærkt, idet man sagde, at dette Tryk og Tyranni skulde man nok saa Bugt med paa anden Maade. Det kan jo være, at man har Midler dertil, men hvis man mente noget med, at man ønskede at befri Bælgerne for dette Tyranni, vilde det være den retfærdigste Maade at ordne det paa, at gaa ind paa hemmelig Afstemning, som er det eneste Middel til retfærdig at afstafte Tryk og Tyranni lige overfor Bælgerne. Jeg vilde derfor være overordentlig tilfreds, hvis Indførelse af hemmelig Afstemning kunde naas, saa kunde vi maasse komme ud over dette Stridspunkt, hvem der over mest Tryk og Tyranni. Jeg tror ikke, at det er os, men ganske andre, og det foreligger der ogsaa temmelig stærke Beviser for. Saa er der ogsaa kommet et andet Spørgsmaal frem, nemlig om Diæterne, som man mente endelig maatte være et Samlingspunkt, og her har man det forunderlige, at alle samles i skøn Forening, skont der næppe er noget, der i de senere Aars politiske Agitation har spillet saa stor en Rolle som Spørgsmaalet om Diæterne lige over for Oppositionen i Folketinget — her er det vel gaaet ud over den ene Side lige saa vel som over den anden. Man har beständig hørt, at vi ønskede blot at blive Folketingsmænd for Diæternes Skyld, for at mæste os paa den Maade og leve paa Statens, naar ikke paa Arbejdernes Bekostning, men nu samles man i skøn Enighed om, at det vilde være rigtig at forhøje Diæterne, og jeg ser, at de Organer, der have været værst til at udslugne Bestyrelser mod Oppositionen, særlig Arbejderne, nu tage Ordet for, at det vilde være ganske heldigt. Det er maasse i Anledning af, at Højres Antal vil blive temmelig betydelig forøget, det veed jeg ikke, men den strækfelige Frygt for, at man skal fæde sig for meget med Diæterne, er ved at forsvinde. Jeg skal nu ikke sige stort dertil. Det er en Selvfølge, at det er en Fordel for de ubemidlede,

at de, som de forlange skulle træde i Strængen for deres Sag, blive aflaste paa en saadan Maade, at de ikke selv direkte komme til at udrede Udgifterne derved, det have de heller ikke Naad til. Det vil være heldigt, at Repræsentanterne blive betalte saaledes, at de virkelig ere i Stand til at kunne arbejde for de Interesser, de skulle varetage. Det er en Ulykke for Lystland, at de ikke have Repræsentantudgifter, saaledes som vi have det her. Det vilde være en Fordel for Arbejderne, at deres Repræsentanter bleve lønede saaledes, at de i Virkeligheden kunne være tjente med at udrette, hvad de skulle gøre. Der er ingen, der trænger saa haardt til at blive repræsenteret som de ubemidlede, og der er derfor ingen, der trænger saa haardt til, at der fra Statens Side ydes Betaling til dem, der skulle repræsentere dem. Dette Forslag har altsaa ogsaa min Sympati, medens det dog selvsjælgelig hører til dem, som jeg lægger mindre Vægt paa. Om jeg end altsaa ikke er fuldstændig tilfreds med Lovforslaget i dets foreliggende Skikkelse, er jeg dog tilfreds med, at det er fremkommet, og haaber, at det vil lykkes at føre det igennem. Det er min Overvisning, at det er et af de saa Lovforslag, som ville bidrage til at øde Retfærdighed der, hvor den mest tiltrænges.

Korsgaard: Dette Forslag forekommer mig at være noget ejendommeligt. Gennemgaaende kan man vel nok sige, at Mødtagselen har været velvillig, for saa vidt man fra de forfærdigste Sider har accepteret det som et Grundlag, hvorpaa man kunde bygge; men i Virkeligheden kan man jo ikke helt undgaa det Indtryk af Udtalelserne her, at det er med en vis Reservation, at man accepterer dette Grundlag. Der er ogsaa baade fra den ene og den anden Side her i Salen falden Bemærkninger, som tydelig nok vise, at det er med nogen Overvindelse, at man gaar til en saa anelig Udvidelse af Folketingsmændenes Antal, og jeg deler fuldt ud disse Betænkeligheder. Det forekommer mig, at adskillige gode Grunde tale imod, at vi stride til en saadan Forøgelse. Det, der har bevæget Tinget til, forholdsvis velvillig at modtage Forslaget, er to Ting. For det første det skriende Misforhold, som ved Befolkningens ulige Tilvækst i de forskellige Dele af Landet efterhaanden er kommet ind i Forholdet mellem Valgkredsens Størrelse. Det er den ene Ting. Den anden Ting er den, at dette Lovforslag er grundlovmæssigt. Det er jo ret naturligt, at man i disse Tider, hvor man har saa besværligt ved at finde det grundlovmæssige, bliver vel tilpas, naar man